

KONSERVIRANJE-RESTAVRIRANJE PAPIRNE TAPETE

**Katja Tittl, Univerza v Ljubljani, Akademija za
likovno umetnost in oblikovanje, študentka**

Mentorici:

izr. prof. mag. Lucija Močnik Ramovš, Univerza v Ljubljani,
Akademija za likovno umetnost in oblikovanje,
Tina Buh, kons.-rest. svetovalka, Narodna galerija

Na oddelku za restavracijsko Akademije za likovno umetnost in oblikovanje smo v delo prejeli tapeto (lesorez na papirju, 83 × 73 cm) iz arhiva UL ALUO, brez znane datacije in provenience. Tapeto sestavlja več kosov, ki so med seboj zlepljeni in podlepljeni s platno, v platnu najdemo tudi žeblice s katerimi je bila tapeta nekoč pritrjena na zid. Tapeta je bila ob prevzemu v slabem stanju, večina poškodb pa je bila posledica nepravilnega hranjenja. Tapeta je bila hranjena pritrjena na začasni okvir, ob nihanju vlage in temperature se je papir deformiral in na številnih mestih tudi raztrgal. Estetski izgled je kazila temna plast umazanije in več različnih madežev. Z naravoslovnimi preiskavami smo izvedeli dva pomembna podatka: tapeta je izdelana iz ročnega papirja in v rjavem pasu je prisoten krom oranžen pigment. Vemo, da se industrijska izdelava papirja v Evropi prične v začetku 19. stoletja. Krom oranžen pigment pa je bila prvič sintetiziran leta 1809. Tako lahko tapeto okvirno umestimo v prvo polovico 19. stoletja.

Tapeto smo sneli iz začasnega okvirja in mehansko ločili papir od platna, saj je bilo škrobno lepilo že zelo razgrajeno. Ta postopek je bil nujen za izvedbo nadaljnega posega, kot tudi za preprečevanje poškodb. S hrbta smo odstranili ostanke lepila z mešanico metilceluloze z vodo. Umazanija na licu tapete je bila odstranjena s suhim čiščenjem z radirko, madeže smo odstranili lokalno. Raztrganine smo zalepili z riževim škrobom in jih s hrbta ojačali z japonskim papirjem Kuranai Natur. Manjkajoče dele smo dopolnili z vstavki iz predhodno toniranega japonskega papirja Atsu-shi podobne gramature originalnemu nosilcu in jih na hrbtni strani ojačali. V fazi določanja estetske prezentacije je prišlo do spremembe. Sprva je bila načrtovana nevtralna dopolnitev, saj nismo imeli dovolj podatkov za rekonstrukcijo vzorca. Vendar je bil v tem času najden še en fragment tapete, ki vsebuje manjkajoči del motiva. Tako je bilo na voljo dovolj podatkov za rekonstrukcijo celote. Na podlagi le-teh smo se odločili, da bomo prezentirali original z nevtralnimi dopolnjenimi toniranimi vstavki in poleg izdelali digitalno rekonstrukcijo prvotnega izgleda tapete. Po koncu konservatorsko-restavratorskega posega bo original za hranjenje nameščen v poseben paspartu v katerega bo shranjeno tudi originalno platno, ki bo od papirja ločeno z vmesnikom.

Sodelavci: doc. dr. Katja Kavkler, ZVKDS RC, Sonja Fister, kons.-rest. sodelavka, ZVKDS RC

Slika 1: Tapeta pred posegom.

Slika 2: Tapeta po posegu.

Slika 3: Najdeni drugi fragment tapete.

Slika 4: Rekonstrukcija vzorca tapete.

